

Ajankohtaista kuntoutusalalta

**Outi Töytäri, kuntoutusalan
asiantuntija, Tehy ry**

**Kuntoutusalan opintopäivät
23.11.2018**

Tampere-talo

23.11.2018

Outi Töytäri

Esitykseni sisältö

- Sote-uudistus ja kuntoutus
- Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotukset
- Tehyn avainsanat päättäjille
- Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen kilpailutus
- Tehyn kuntoutusalan toiminta
- Tulevia koulutuksia

Sote – uudistuksen valmistelun tilanne nyt

- Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 7.11.2018
 - sote- ja maakuntauudistus (HE 15/2017 vp)
 - valinnanvapaus (HE 16/2018 vp) sekä
 - sote-palvelujen tuottaminen (HE 52/2017 vp)

https://alueuudistus.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sosiaali-ja-terveysvaliokunnan-mietintoluonnos-julkaistiin

- Mietintö perustuslakivaliokunnalle (käsittelyaika 4-6vk). Sieltä takaisin sosiaali- ja terveysvaliokunnalle
- Keväällä 2019 selviää , miten Soten käy

Sosiaali- ja terveysvaliokunta esittää lukuisia muutoksia mm.

Sote- ja maakuntauudistus (HE 15/2017 vp)

Riittävän rahoituksen varmistaminen

Maakunnalla oikeus lisärahoitukseen, jos palvelun järjestäminen vaarantuu

Valinnanvapauslaki (HE 16/2018 vp)

Asiakassuunnitelma

Ei laajalle ihmisjoukolle.

Ei sido tuottajia, eikä luo asiakkaille oikeutta palveluihin.

Sujuvat hoitopolut kyseenalaistuvat; esim. leikkauksen jälkeinen kuntoutus.

Voimaantulo

Sote – uudistuksen kohtalon hetket

Jos Sote ei valmistu

Uusi hallitus joutuu tekemään esitykset sote-paketiksi

- Uusi valmistelu, mahdolliset muutokset
- Uudet kuulemiskierrokset
- Uusi eduskuntakäsittely
- Jo tehtyä työtä voidaan käyttää hyväksi

Jos sote valmistuu

Hallituspohjasta riippuen ryhdytään sote-lainsäädännön muutoksiin.

Lakien toimeenpano kriittinen asia sekä toimeenpanijoiden että kansalaisten kannalta.

Joka tapauksessa luvattu lainsäädännön muutoksia pilottien ja kokemusten perusteella.

Kuntoutus sote-uudistuksessa – Tehyn näkökulmat

<https://www.tehy.fi/fi/tehy/politiikat>

1. Maakunnilla tulee olla kuntoutusalan koordinointi- ja ohjaamisosaamista
2. Työnjako maakunnan ja sote-keskusten välillä oltava tarkoituksenmukainen
3. Fysioterapeutit, toimintaterapeutit ja kuntoutuksen ohjaajat ovat toimintakyvyn asiantuntijoita
4. Fysioterapeuttien suoravastaanotot kaikkiin sote-keskuksiin
5. Asiakassetelin arvon on oltava riittävä
6. Kuntoutus on aloitettava välittömästi sairastumisen akuuttivaiheessa

1. Maakunnilla tulee olla kuntoutusalan koordinointi- ja ohjaamisosaaamista

- Kuntoutus nähtävä kokonaisuutena osana muita sote-palveluja
- Ammattialakohtainen johtaminen
- Kehittämis- ja tutkimustoiminnan edistäminen
- Kansallinen ohjaus

2. Työnjako maakunnan ja sote-keskusten välillä oltava tarkoituksenmukainen

- Sote-keskusten kuntoutuksen peruspalvelut taattava, päätöksenteko lähipalveluina
- Ei maakuntiin sellaisia palveluja, joita voi toteuttaa sote-keskuksissa
- Palvelujen integroinnista huolehdittava, esim. Eksote, Siun sote
- Alueelliset apuvälinekeskukset ja sote-keskuksiin riittävät palvelut
- Ennaltaehkäisevät palvelut huomioitava – vrt. UKK-instituutin tutkimus 2018, FinTerveys-2017 tutkimus

3. Fysioterapeutit, toimintaterapeutit ja kuntoutuksen ohjaajat ovat toimintakyvyn asiantuntijoita

- Sote-keskusten palveluiksi myös lyhytkestoiset terapiat ja sote-keskusten vastuulle kuuluviin palvelukokonaisuuksien liittyvä kuntoutus
- Palvelutarpeen arviointi, asiakas- ja palveluohjaus
- Kuntoutussuunnitelma osaksi asiakassuunnitelmaa

4. Fysioterapeuttien suoravastaanotot kaikkiin sote-keskuksiin

- Kaikkien sote-keskusten toimintataavaksi
- Myös maakuntien toiminnaksi
- Myös matalan kynnyksen fysioterapia- ja toimintaterapiapalveluihin ilman lääkärin lähetettä

5. Asiakassetelin arvon on oltava riittävä

- Asiakkaalla oltava tosiasiallinen mahdollisuus saada riittävästi tarvitsemiaan laadukkaita palveluja
- Omavastuu ei saa kasvaa
- Palveluja ei tule pirstoa
- Moniammatillinen yhteistyö taattava

6. Kuntoutus on aloitettava välittömästi sairastumisen akuuttivaiheessa

- Moniammatillinen kuntoutus aloitettava heti, kun tarve todettu
- Esim. aivoverenkiertohäirön (AVH) ja lonkkamurtuman saaneet

Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotukset kuntoutusjärjestelmän uudistamiseksi (2017)

[http://stm.fi/artikkeli/-
/asset_publisher/kuntoutuksen-
uudistamiskomitean-raportti-julkaistu](http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/kuntoutuksen-uudistamiskomitean-raportti-julkaistu)

Komitean ehdotusten lähtökohdat ja periaatteet ovat kannatettavia

Asiakaslähtöisyys

Kuntoutuminen on prosessi, jonka tavoitteena on toiminta- ja/tai työkyky

Kuntoutus on osa saumatonta hyvinvointipalvelujärjestelmää

Kuntoutuksen tulee tapahtua lähellä kuntoutujan omaa toimintaympäristöä

Kuntoutuksessa on useita toimivia osia, joita tulee vahvistaa

Valtakunnallisesti on olemassa suuri määrä hyviä ja monipuolisia käytäntöjä ja toimintatapoja

Komitean ehdotukset - 55 kpl

- 1) Kuntoutusprosessia koskevat ehdotukset**
 - Yleiset kuntoutusprosessia koskevat ehdotukset
 - Kuntoutusprosessi eri elämänvaiheissa
- 2) Kuntoutuksen järjestämistä koskevat ehdotukset**
 - Maakuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kuntoutuspalvelut
 - Maakuntien kasvupalvelut
 - Kelan järjestämä kuntoutus
 - Työeläkelaitosten järjestämä ammatillinen kuntoutus
 - Tapaturma- ja liikennevakuutuslaitokset
 - Sosiaali- ja terveystieteiden järjestöt
 - Apuvälinepalvelut ja asunnonmuutostyöt
- 3) Muut kuntoutusjärjestelmää koskevat ehdotukset**
 - Tietojärjestelmiä koskevat ehdotukset
 - Kuntoutuksen koulutus, tutkimus ja kehittäminen
 - Kannusteet

Tehyn
avain-
sanat
päätäjille

Miksi?

- Sosiaali- ja terveydenhuollon asiat ovat isoja ja monimutkaisia kokonaisuuksia.
- Myös niitä koskevia muutoksia voi olla vaikea hahmottaa.
- Siksi Tehy listaa päättäjille **viisi soten avainsanaa** päätöksenteon tueksi.
- Kysymys on **resursseista, laadusta, osaamisesta, johtamisesta ja tasa-arvosta.**

Res urs sit.

23.11.2018 Outi Töytäri

**Sote-alan koulutetun
henkilöstön riittävästä
määrästä ei voi tinkiä
– eihän?**

Laatu.

**Palveluiden
saatavuutta ei voi
lisätä laadun
kustannuksella.**

Osa ami nen.

23.11.2018 Outi Töytäri

**Sosiaali- ja
terveydenhuollon
henkilöstön
koulutustasoa ja
osaamista pitää
nostaa – ei laskea.**

Johtaminen.

23.11.2018 Outi Töytäri

**Hoitotyön ymmärryksen
pitää näkyä johtamisessa –
muuten sote-uudistus ei
onnistu.**

Tasa arvo.

23.11.2018 Outi Töytäri

**Niin kauan kun
naisvaltaisen
sosiaali- ja terveysalan
palkkatasoa ei nosteta,
palkkatasa-arvo
ei etene.**

Kela

Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen avoterapioiden kilpailutus 2019

- Hinnan painotus 80% ja laadun 20% - aiemmin 50:50
- Tuloksena monien osaavien ja kokeneiden terapeuttien (etenkin fysioterapeutit) putoaminen Kelan palveluntuottajista
- Esimerkki: hyväksytyt hinnat (45 min) Eteläisessä vakuutuspiirissä
 - Fysioterapia 42,90 – 68 €
 - Toimintaterapia 60-100 €
 - Puheterapia 89-160 €
- Suuri huoli terapioiden katkeamisesta ja osaamisen katoamisesta sekä kilpailutuksessa hävinneiden terapeuttien työn loppumisesta

Kelan uusi kilpailutus ja selvitykset

- Lisähankinnat lasten ja nuorten fysio- ja toimintaterapioihin – ei aikuisten
 - Kilpailutus aukeaa joulukuussa 2018, päätökset vappuun mennessä 2019
- Markkinavuoropuhelua asiakkaiden ja palveluntuottajien edustajien kanssa. Tehy mukana. Tammikuussa seuraava tilaisuus.
- Kelan valtuutettujen toimsesta ulkopuolinen selvitys 5.3.2019 mennessä.
- Kelan oma selvitys kuntoutuksen hankintaprosessien selvittämiseksi, mahdolliset lakimuutokset ja rekistyröitysmenettely.

Tehy vaikuttaa

- Kannanotto keväällä kilpailutuksen käynnistyessä
- Kelan kyselyyn vastaaminen kilpailutuksen kriteereistä.
- Keskustelutilaisuus Kelaan kutsumana uuden hankinnan laatukriteereistä. Tammikuussa seuraava.
- Syksyllä mediatiedote, tiedote, juttu Tehy – printtilehdessä, vilkas some-toiminta (Facebook, Twitter), oltu suoraan yhteydessä Kelaan sekä päättäjiin ja yhteistyökumppaneihin.
- Kelalta lupaus osallistua jatkossakin Kelan kuntoutuksen hankintamenetelmän kehittämiseen.

Vaikutus sote-uudistukseen

- Kuntoutuksen uudistamiskomitean (2017) ehdotus: Kelan vaativa lääkinnällinen kuntoutus siirtyisi maakuntien vastuulle. Aikaisintaan 2025.
- Sote-uudistus: maakunnat hankkivat kuntoutuspalveluja asiakaseteleillä
 - Miten asiakaseteleiden sisältö ja arvo määritellään?

**Kuntoutusalan
ammattilainen,
liity Tehyyn**

Ajankohtaista!

Uusi esite

Tehy satsaa kuntoutusalan eteen tehtävään työhön

- Tehyn asiantuntijat valvovat kuntoutusalan ammattilaisten ammatillisia etuja
- Alan asiantuntijamme vaikuttavat kuntoutusta koskeviin yhteiskunnallisiin päätöksiin ja huolehtivat, että kuntoutusalan erityispiirteet huomioidaan Tehyn näkemyksissä

Kuntoutusalan verkosto

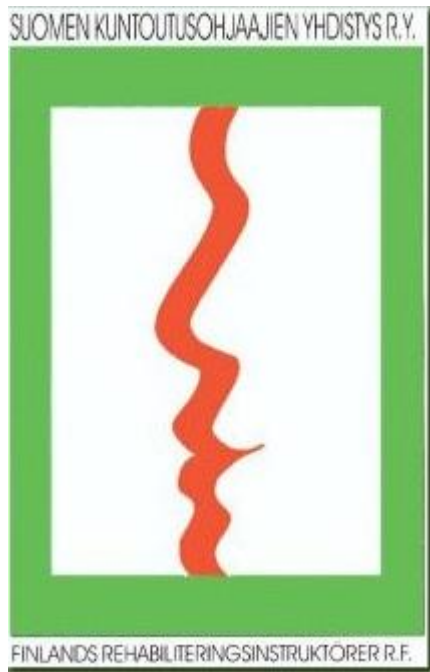
- Verkosto kokoaa yhteen koulutetut kuntoutusalan henkilöt ja alalle opiskelevat
- Tehyn jäsenenä olet automaattisesti osa verkostoa
- Jäsenenä saat uutiskirjeitä ajankohtaisista alan asioista
- Voit osallistua **maksuttomiin** alueellisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin

Kuntoutusalan Facebook-ryhmä

- Liity Tehyn Kuntoutusalan omaan Facebook ryhmään
- Yli 1000 seuraajaa
- Saat ensimmäisenä tiedot maksuttomista koulutuksista ja tapahtumista
- Voit käydä keskustelua verkoston jäsenten kanssa ajankohtaisista asioista
- Löydät meidät facebook.com/groups/kuntoutusalan-verkosto

Suomen kuntoutusohjaajien yhdistys ry on Tehyn ammatillinen jaosto

- Suomen Kuntoutusohjaajien yhdistys on Tehyn yksi jaostoista
- Tehyllä ja SKOY ry:llä on yhteistyösopimus
- Yhteistyössä edistetään kuntoutusohjauksen valtakunnallista näkyvyyttä ja yhtenäistetään jäsenten edunvalvontaa
- Suomen kuntoutusohjaajien kotisivu:
<http://www.suomenkuntoutusohjaajienyhdistys.fi/>

Suomen Jalkahoitaja- ja jalkaterapeuttiliitto ry (SJJL)

- SJJL toimii Tehyn ammatillisena jaostona
- Tehy toimii SJJL yhteistyökumppanina ja vastaa jäsenten taloudellisesta edunvalvonnasta
- Tehyn jäsenenä SJJL:n jäsenmaksu on pienempi
- www.sjil.fi

Tulevia koulutuksia

23.11.2018

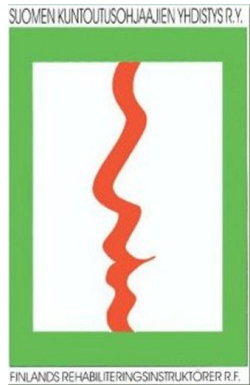
Outi Töytäri

23.11.2018

Raskausajan kehonhuolto ja palautuminen

- Maksuttomat koulutusillat ympäri Suomen
- Piritta on työskennellyt raskaana olevien ja synnyttäneiden naisten parissa jo yli kymmenen vuoden ajan
- **Koulutuksen teemat**
 - Lantionpohjan toiminta ja sen harjoittaminen (virtsan karkailu, kiputilat)
 - Raskausajan liikunta ja valmistautuminen synnytykseen
 - Synnytyksestä palautuminen ja harjoittelu (vatsalihasten erkauma, lantionpohja, hengitys)
 - Arpien merkitys ja hoito
- www.tehy.fi/moniammatillisesti

Kuntoutusohjaajien koulutus- ja neuvottelupäivät 2019

- Ajankohta: 11.-12.4.2019 Vantaa, Tikkurila, Sokos hotelli Vantaa
- Teemana: Keskiössä - Kuntoutujaan ääni
- Järjestäjä: Suomen kuntoutusohjaajien yhdistys ry, yhteistyössä Tehyn kanssa
- Lisätietoja tulossa järjestöjen sivuille

Welcome to AAATE 2019!

- <http://aaate.net/>
- AAATE 2019 Conference
- Global Challenges in Assistive Technology:
Research, Policy & Practice
- August 27-30, in Bologna, Italy

**Kysymyksiä!
Kommentteja!
Ideoita!
Kiitos!**

Outi Töytäri

23.11.2018

